

Smittebeskyttelse - hvorfor er det så vigtigt?

12-08-2021 Nordjyllands Landbrugsskole

SEGES

STØTTET AF
Mælkeafgiftsfonden
Kvægafgiftsfonden

Agenda

- Hvorfor skal vi tænke på smittebeskyttelse?
- Ekstern smittebeskyttelse
- Intern smittebeskyttelse
- Salmonella
- Diskussion/spørgsmål?

Målet

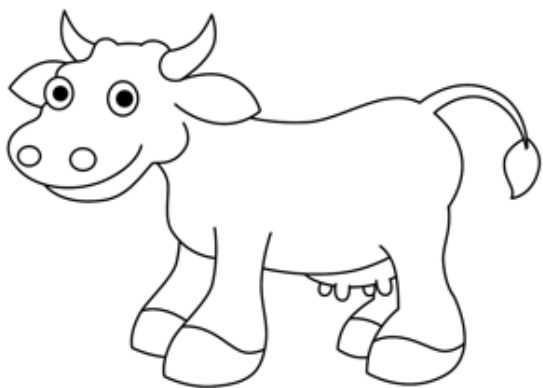
Smittebeskyttelse bliver en integreret del af tankegangen hos kvæglandmænd

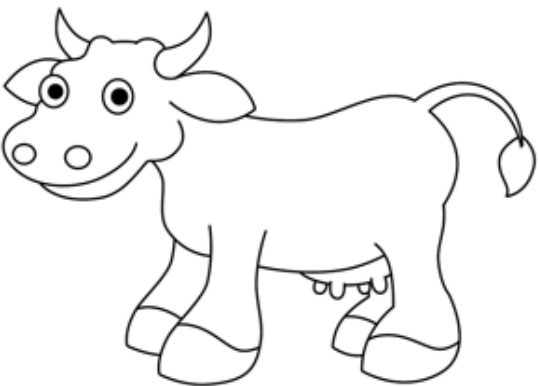
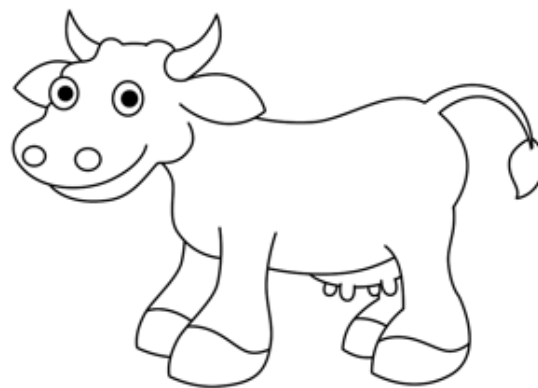
Strukturudviklingen

- Færre besætninger; men større enheder og flere dyr på et sted.
 - Ofte flere lokationer – logistik
 - Personale – viden og forståelse

Smitterisiko	Besætningsstørrelse				
Smittede naboer	1-100	100-200	200-300	300-500	500 +
0	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	1,0%
1	0,5%	0,9%	1,4%	1,4%	2,5%
2-3	1,4%	2,6%	3,8%	4,0%	6,7%
4-7	4,0%	7,1%	10,3%	10,6%	17,1%
8 +	9,0%	15,3%	21,3%	21,9%	32,7%

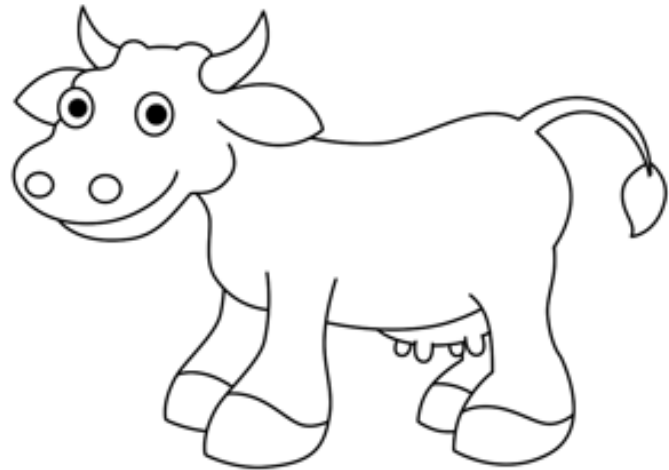

Smitte

Smitte

Dyrefaktorer

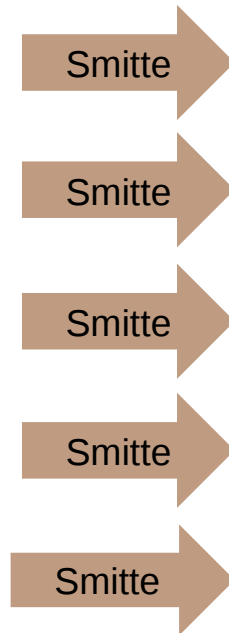
Smitte

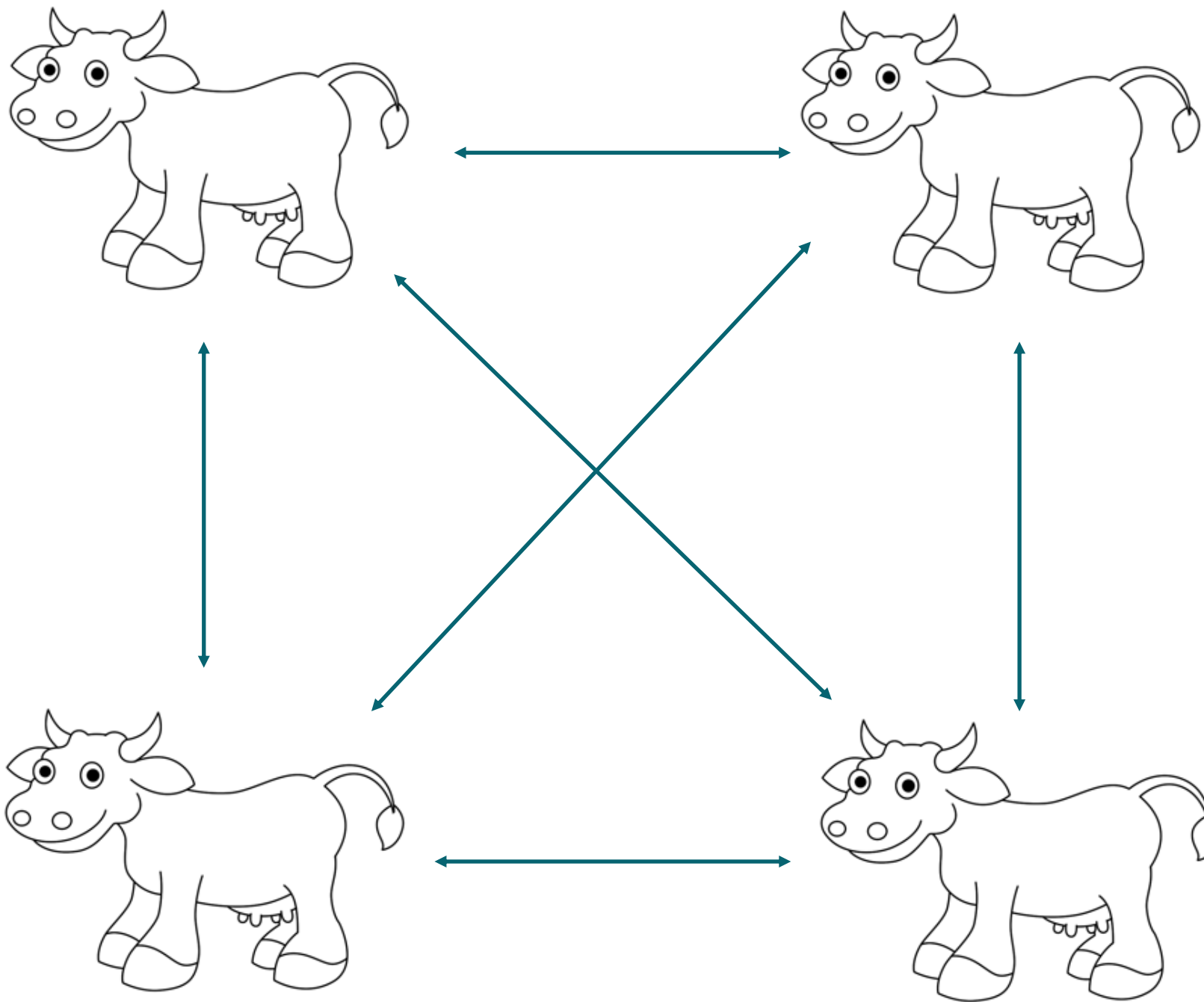
Miljøfaktorer

SEGES

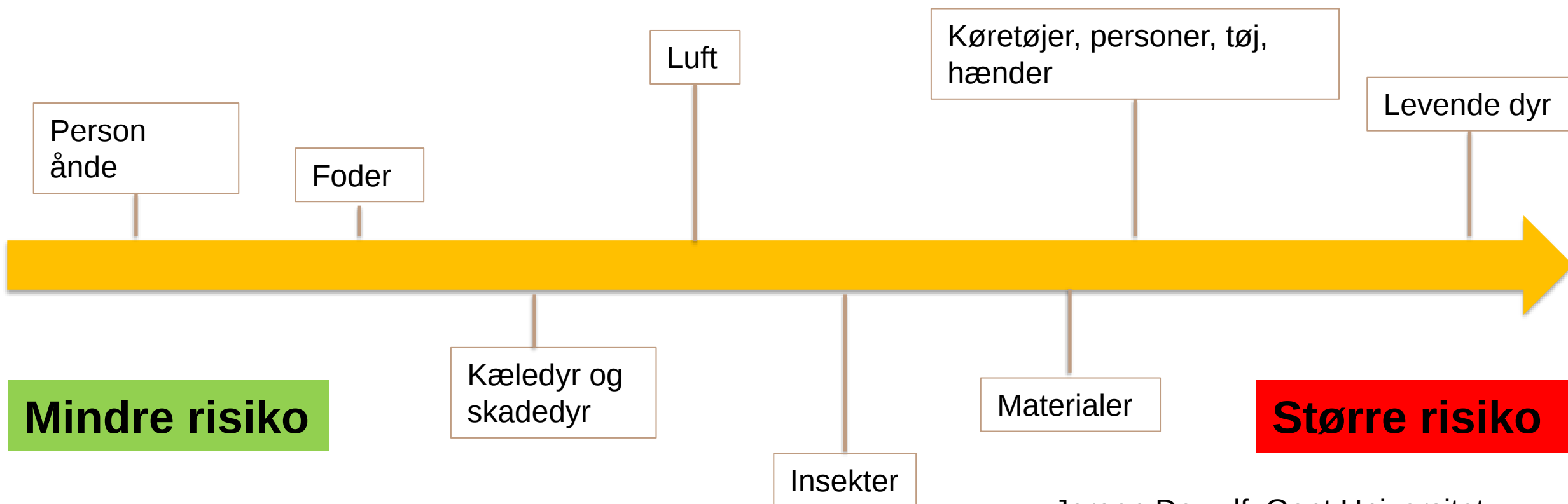
RISIKOEN for overførsel
af smitte afhænger af
risikoen ved en enkelt
kontakt X antal kontakter

SEGES

Risiko for introduktion af sygdom

Kontakt til andet kvæg

Indkøb af dyr

Dyrskuer

Fællesgræsning

Sammenrend

Trafik på ejendommen – få et overblik

Adgang til besætningen

- "Ren ind – ren ud"

Adgang til besætningen:

- Skiltning:

Velkommen til vores bedrift

Hjælp os med at beskytte vores dyr mod smitte:

Ring på tlf. _____
for adgang til besætningen,
hvis du ikke har en aftale

Skift til besætningens
overtrækstøj og støvler

Tag kun udstyr med ind,
som er vasket og desinficeret

Skiftestøvler og tøj

Afhentning af dyr

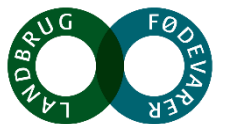
SEGES

Hvor er lorten?

SEGES

Intern smittebeskyttelse

Kælvningsboks

Kalve- og opdræt

Sygeboks

Kostald

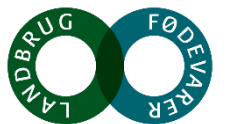
Malkestald/malkning

Logistik på ejendommen

Intern smittebeskyttelse - kælvningsfaciliteter

SEGES

Hvorfor er kælvningsboksen central:

- Nyfødte kalv
- Koen

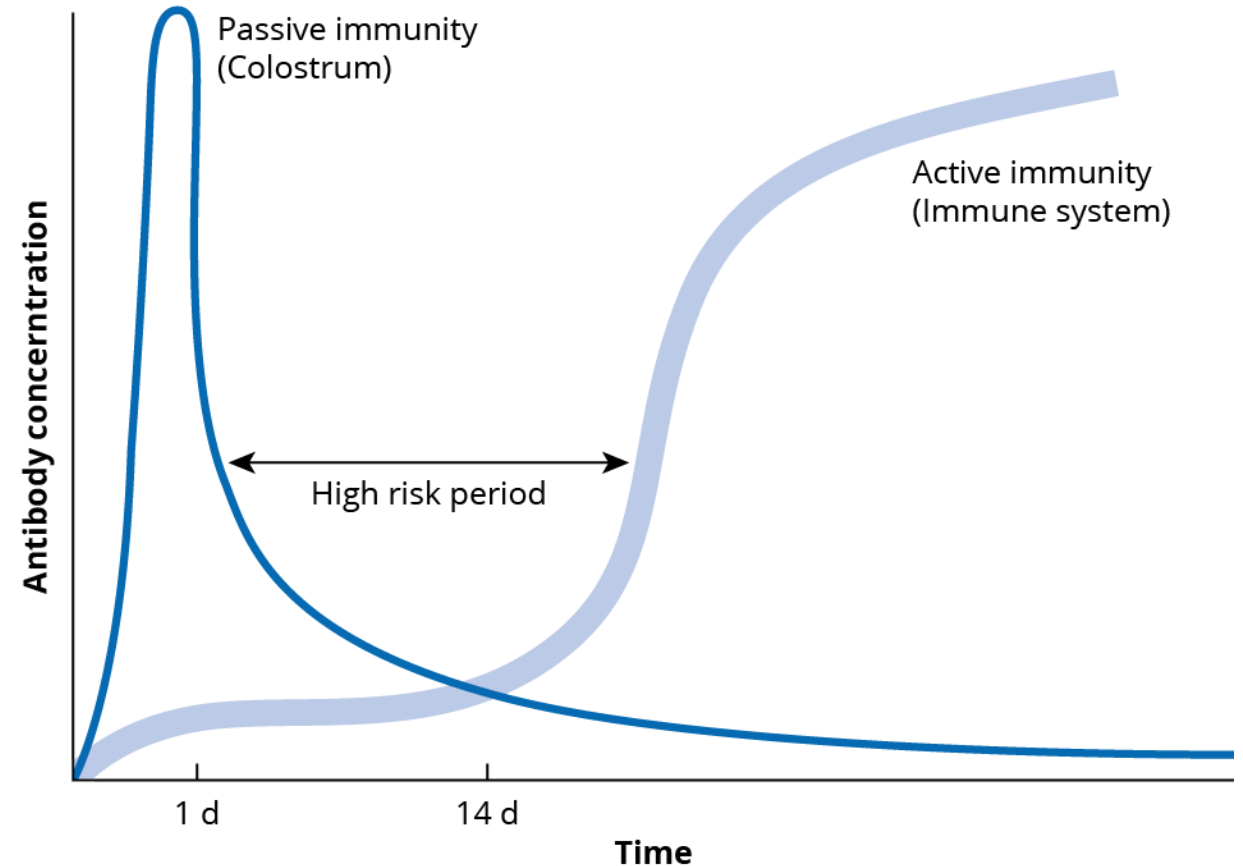
Hvorfor er kælvningsboksen central:

- Kalv er meget modtagelig
- Kalve bliver let beskidt
- Kalve vil sutte på koen
- Køer kan være højudskillere ved kælvning
- Nykælvede køer er mere modtagelig
- Trafikalt knudepunkt

Kalvens immunsystem

- Kalve fødes uden antistoffer – er afhængige af antistoffer fra råmælk.

Figure 1 - Antibodies from colostrum protect calves until their own immune systems are fully functional.

Source: Penn State- Feeding the newborn dairy calf.

<https://extension.psu.edu/>

Rene køer og omgivelser

- hos både close-up goldkøer og kælvende dyr

SEGES

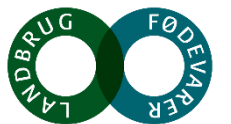
Kælvningsbokse

Kælvningsbokse

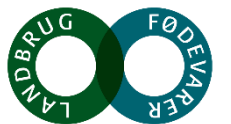
SEGES

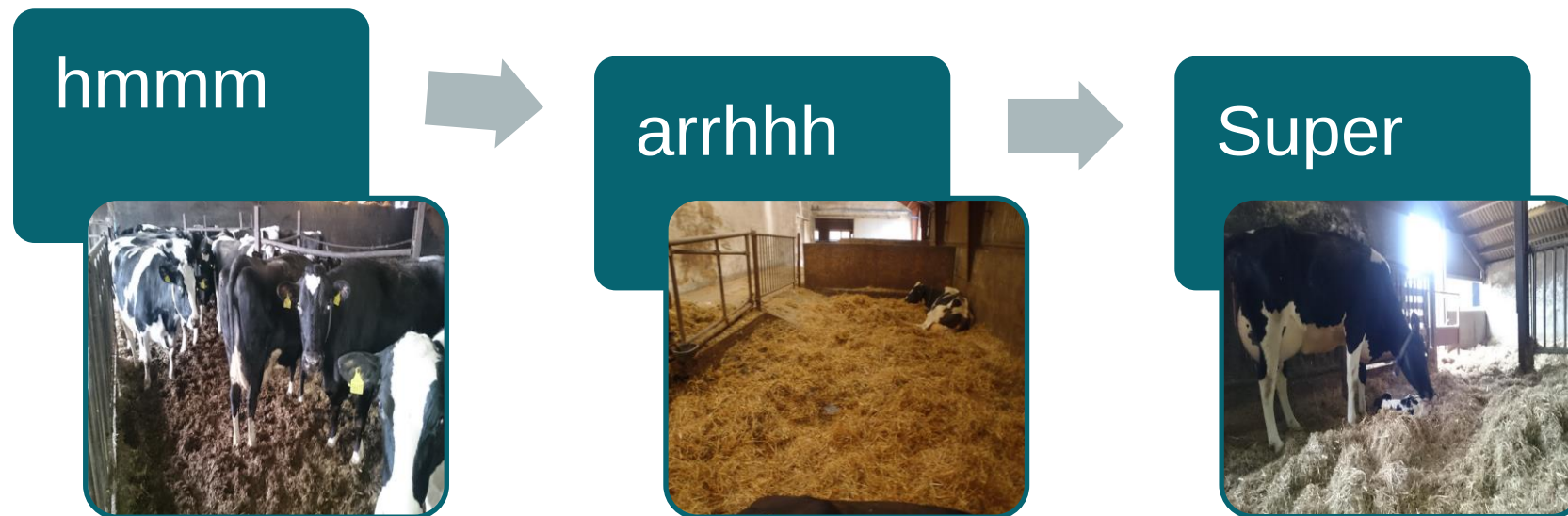
Kælvningsbokse

SEGES

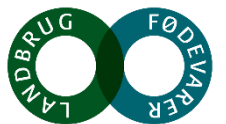
Hvornår er det godt nok?

Hygiejne fødselshjælp

SEGES

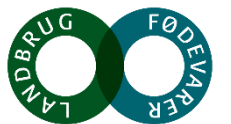
Kalve

Kalve

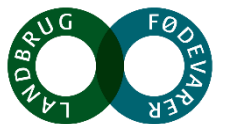
SEGES

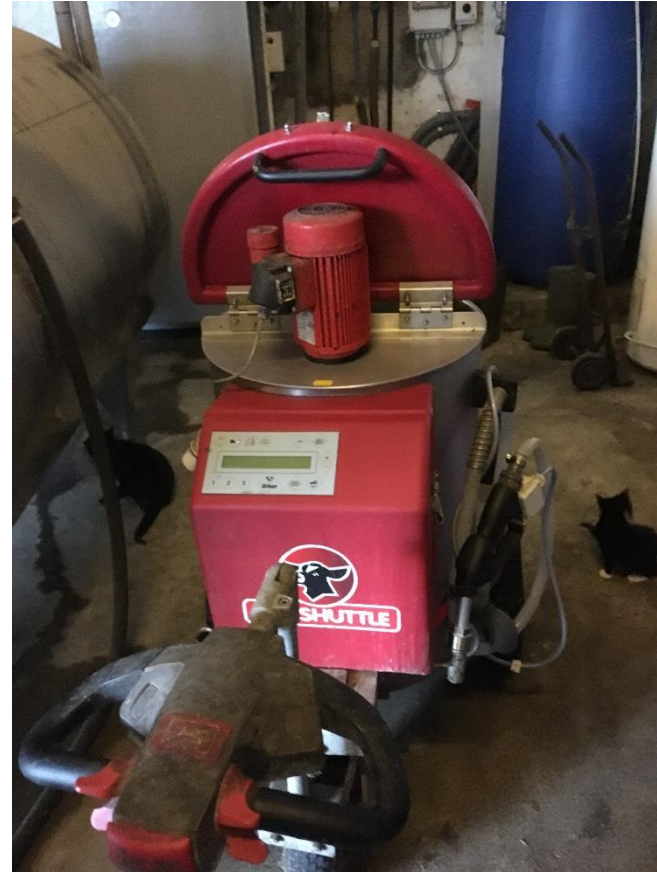
Kalve

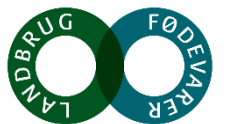
SEGES

Hvad fodre vi kalvene med?

SEGES

Hvad fodre vi kalvene med?

Skåle - hygiejne

SEGES

Sektionering

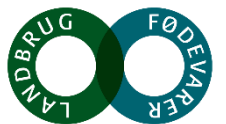
SEGES

Er kalvene i små hold?

SEGES

Ungdyr – belægningsgrad:

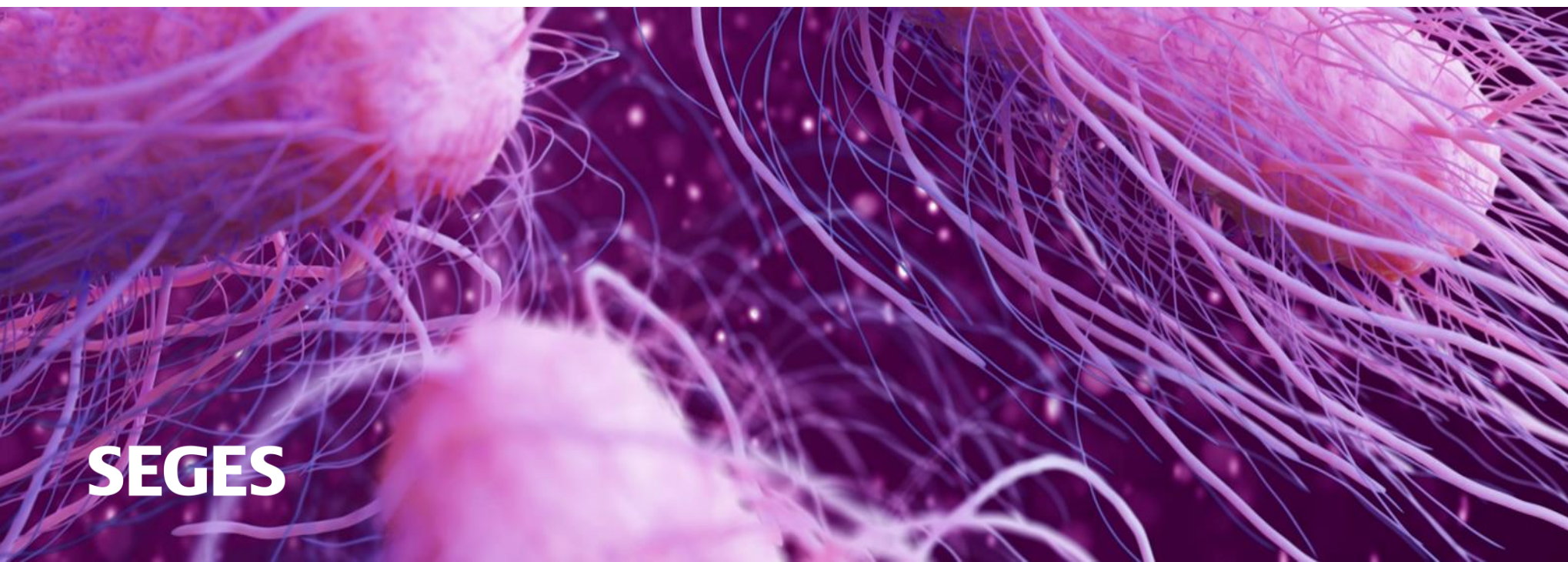

Personhygiejne

Salmonella Dublin

- Tilpasset kvæg
- Overlever godt i miljøet – især i snavs og fugt
- Udskilles i gødning

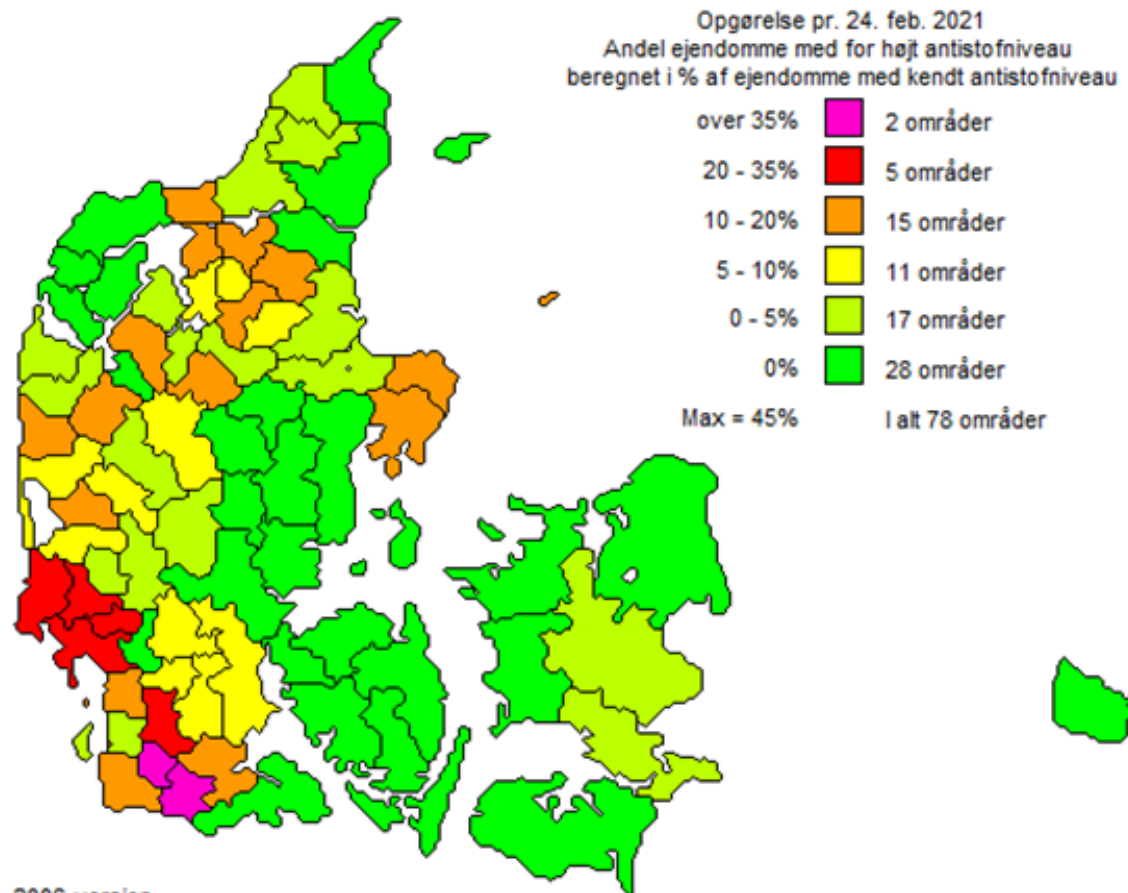

SEGES

Salmonella:

Antistoffer - Salmonella Dublin Mælkeleverende ejendomme

9,2 %

Salmonella Dublin er en zoonose:

- 20-50 tilfælde årligt
- Septikæmi
- Vanskelig at behandle
- Høj mortalitetsrate
- Smittekilden er primært oksekød og upasteuriserede mælkeprodukter

Kliniske tegn

- Feber
- Diarre (blodig)
- Lungebetændelse
- Ledbetændelse
- Dødsfald
- Aborter
- Sjældent – koldbrand af ører, hale og lemmer

Overvågning

Mælkeleverende:
Tankmælk

Kvieejendomme:
Blodprøver

Øvrige:
Blodprøver ved slagt

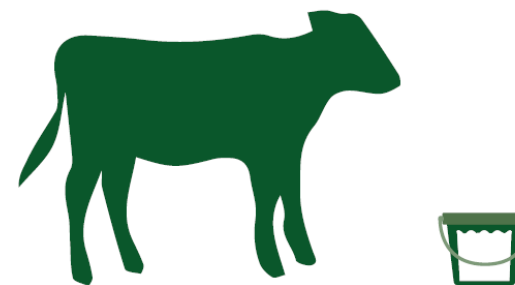
4 x årligt

1-2 x årligt

4 x årligt

Krav i niveau 2 besætninger

- Offentligt tilsyn
 - Ikke salg af dyr til levebrug i DK
 - Begrænse eksterne kontakter
 - Krav til gyllehåndtering
- Krav om blodprøver
- Krav om handlingsplan
- Besøg af FVST 2 x årligt

Smitteveje

Vi skal kun have få
gram gødning for
at blive smittet
med
Salmonella Dublin!

Aerosoler

Mennesker

Kalveopstaldning

Andre kalve

Kælvningsboks

Smittebærere

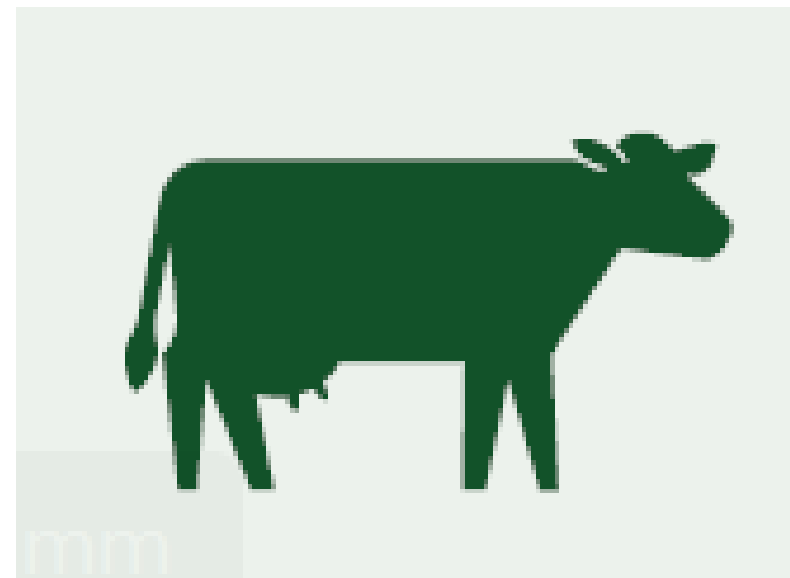

Miljø

Vigtige smitteveje

- Kælvningsfaciliteter og management/belægningsgrad
- Kalvebokse/hytter
- Graden af hygiejne
- Indkøb af dyr
- Besætningsstørrelse

Sanering for Salmonella

- Risikovurdering af mulige smitteveje
 - Eksternt og internt på bedriften
- Vær systematisk og se kritisk på rutinerne
- Start ved kalvene
- Få ændringer ad gangen
- Uddannelse af personale

Vil du vide mere – Seges.tv

- <https://www.seges.tv/video/65989253/ekstern-smittebeskyttelse-pa>
- <https://www.seges.tv/video/65989199/intern-smittebeskyttelse-pa>
- <https://player.vimeo.com/video/146228968>
- <https://vimeo.com/196829595>
- <https://player.vimeo.com/video/152979416>

- [Landbrugsinfo](#)
- [www.salmonella.dk](#)

Spørgsmål/kommentarer?

Jeg kan ikke tage en beslutning længere. Jeg vil gerne stole på min intuition, men er forvirret ...
Jeg har fire forskellige mavefølelser!

